

Akademik prof. dr. sc. Vitimir POPOVIĆ,
Redovni profesor Pravnog fakulteta
Univerziteta u Banjoj Luci
vitimirpopovic20@gmail.com

UDK: 347.796 : 347.799 (407.6)
Primljeno: 7. travnja 2022.
Prihvaćen: 23. svibnja 2022.
Pregledni znanstveni rad

Nataša SAVKOVIĆ, mag. iur.,
šef Sektora za pravne poslove u Fondu za zaštitu životne sredine
i energetske efikasnost Republike Srpske, Banja Luka
natasa.savkovic@ekofondrs.org

MEĐUNARODNI POMORSKI TRANSPORT U KONTEKSTU HARMONIZACIJE PROPISA U PRAVNOM SISTEMU BOSNE I HERCEGOVINE

Sažetak: More je najprostraniji prirodni prevozni put i obuhvata veći dio zemaljske kugle, čak oko dvije trećine svjetskog transporta se odvija upravo pomorskim putem. Pitanja koja se odnose na pravno regulisanje ugovora o međunarodnom pomorskom prevozu robe, kao i ostalih vidova transporta, se izučavaju u dijelu Međunarodnog poslovnog prava koje se označava kao Međunarodno transportno pravo. Poslovi pružanja usluga u međunarodnom transportu pripadaju grupi najstarijih poslova u međunarodnom poslovnom pravu, koje karakteriše element inostranosti s ciljem da se transport odvija preko granica jedne ili više država. Razvijen pomorski saobraćaj je od velikog značaja za uspostavljanje međuljudskih veza, kao i veza među drugim subjektima upućenim na međusobnu saradnju. Bosna i Hercegovina, kao pomorska suverena država, treba da ima propise kojima se uređuje plovidba na pomorskim plovim putevima na kojima važi međunarodni režim plovidbe. Zakon koji se sada primjenjuje u Bosni i Hercegovini ne odgovara aktuelnoj situaciji te je očita potreba za donošenjem sasvim novog zakona kojim će se plovidba urediti primjereno stvarnom stanju i potrebama države. Donošenjem novog zakona će se uspostaviti primarno zakonodavstvo u vezi sa pomorskom sigurnošću i ostalim ključnim pitanjima što pruža dobru osnovu za dalju harmonizaciju zakonodavstva Bosne i Hercegovine sa zakonodavstvom EU, na što se Bosna i Hercegovina obavezala potpisivanjem Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju.

Ključne riječi: međunarodni pomorski prevoz, međunarodno transportno pravo, pomorski saobraćaj, harmonizacija propisa

1. Uvod

Pitanja koja se odnose na pravno regulisanje ugovora o međunarodnom pomorskom prevozu robe, kao i ostalih vidova transporta, se izučavaju u dijelu Međunarodnog poslovnog prava koje se označava kao Međunarodno transportno pravo. Po svojim izvorima u potpunosti pripadaju poslovima Međunarodnog poslovnog prava i kao takvi čine “nezamjenljiv i neodvojiv dio međunarodnog privrednog prava”.¹

Najveći broj izvora kojima su regulisani poslovni odnosi između naručilaca prevoza i prevozilaca u različitim granama saobraćaja unijeti su u unutrašnje propise pa se kao takvi primjenjuju i u unutrašnjim poslovima prevoza robe.²Ovdje ćemo se osvrnuti samo na pitanja kod kojih postoje izgrađena zajednička pravila ili je proces njihove harmonizacije ili unifikacije u toku, a to su: izvori prava, pravila o prevoznim dokumentima, pravila o odgovornosti prevozilaca i vrste ugovora u međunarodnom pomorskom prevozu robe.

¹ S. Carić, J. Vilus, D. Đurđev i D. Divljak, *Međunarodno poslovno pravo*, Novi Sad, 2007, str. 364.

² V. Popović i R. Vukadinović, *Međunarodno poslovno pravo*, Banja Luka, 2021, str. 581.